

Холодок Є. І., Лисенко С. М.

ОЦІНКА РІВНЯ ЖИТТЯ НАСЕЛЕННЯ В УКРАЇНІ

Економічний розвиток будь-якої країни світу, включаючи Україну, визначається досягнутим рівнем і якістю життя населення. У концепції Програми розвитку Організації Об'єднаних Націй зазначається, що будь-яка держава світу в процесі свого економічного розвитку повинна в першу чергу створювати сприятливі умови для того, щоб життя людей було довгим, здоровим і наповненим творчістю.

Перебудова економічних відносин в Україні, яка триває протягом усього часу існування незалежної української держави, призвела до зниження рівня життя переважної частини населення, зменшення його платоспроможності, спричинила розшарування суспільства за рівнем доходів. Нині Україна прагне більш активно включитися у світові суспільно-економічні процеси, інтегруватися в європейське співтовариство. Проте нерівномірність регіонального розвитку і рівня життя населення створює передумови для соціальної напруги в суспільстві, уповільнює ринкові перетворення та знижує їх ефективність. У зв'язку з цим актуальною сьогодні є політика, спрямована на створення умов для поетапного подолання диспропорцій соціально-економічного розвитку регіонів [2,с.397].

У свою чергу доводиться констатувати, що сьогодні в практиці управління соціально-економічним розвитком України рівень і якість життя населення ще не стали головною метою.

Метою написання даної статті є розробка рекомендацій щодо підвищення рівня життя в Україні шляхом розкриття макроекономічних аспектів проблеми життєвого рівня населення на основі аналізу складових цієї економічної категорії та національних і загальносвітових тенденцій зміни рівня життя.

Кінцевою метою функціонування суспільного виробництва є створення умов для життєдіяльності людей та досягнення певного рівня їхнього життя. Наукове осмислення категорії «рівень життя» почалося у XVII столітті і збіглося з періодом зародження політичної економії.

Рівень життя - це досягнутий рівень задоволення матеріальних, духовних, соціальних та екологічних потреб людини або сім'ї (умови праці, освіти, охорони здоров'я, якості харчування, якості житла, довкілля), а також соціальних прошарків і груп, виходячи з пропозицій на ринку товарів і послуг і реальних доходів людей, їхньої заробітної плати. [1,с.207].

Одним з важливих завдань сучасної соціально-економічної макростатистики як в Україні, так і за кордоном є вдосконалення показників рівня життя населення. Складність завдання полягає в багатоаспектності категорії рівня життя, що включає доходи населення й споживання, зайнятість і безробіття, житлові умови, майно домашніх господарств, забезпеченість населення соціально-культурними послугами тощо. За умов диференціації доходів та рівня життя ви-

никає гостра соціальна проблема бідності.

Бідність – такий рівень життя, який не може забезпечити нормальні умови для відтворення населення, кількісно виражається через показники прожиткового мінімуму (порог бідності).

Прожитковий мінімум – показник абсолютного обчислення низьких доходів населення, які забезпечують споживання найважливіших благ, визначається на основі методу споживчого кошика. Цей метод передбачає визначення структури харчування, яка повинна забезпечити життєдіяльність людини і інші показники, такі як житло, послуги[1, с.211].

Середньомісячна номінальна заробітна плата штатного працівника за I квартал поточного року становила 2531 грн., що на 18,0% більше, ніж у відповідному періоді 2010 року. У липні порівняно з червнем поточного року розмір заробітної плати зріс на 1,5%, з липнем 2010 р. – на 16,1%.

Середня номінальна заробітна плата штатного працівника у вересні 2011 р. становила 2737 грн., що у 2,9 раза вище рівня мінімальної заробітної плати (960 грн.). Індекс реальної заробітної плати в липні поточного року порівняно з червнем становив 102,9%, відносно липня 2010р. – 104,8%, а в січні-липні поточного року відносно відповідного періоду 2010р. – 107,6%[3, с.4].

Середньомісячні загальні доходи одного домогосподарства у I кварталі 2011 р. склали 3421 грн. Міське домогосподарство отримувало в середньому за місяць 3565 грн., сільське – 3097 грн. У середньому на одного члена домогосподарства загальні доходи становили 1321 грн. на місяць, у міських домогосподарствах – 1409 грн., у сільських – 1147 грн. Рівень середньомісячних загальних доходів однієї особи у 1,5 рази перевищив рівень встановленого на цей період прожиткового мінімуму.

Співвідношення мінімального рівня загальних доходів серед 10% найбільш забезпеченого населення до максимального рівня серед 10% найменш забезпеченого населення зменшилося з 3,6 до 3,4 раза, серед міських жителів відповідно з 3,5 до 3,4 раза, а серед сільських з 3,6 до 3,2 раза.

Середньомісячні сукупні витрати одного домогосподарства у I кварталі 2011 р. склали 3320 грн., що на 10% більше, ніж у відповідному періоді 2010 р. Міське господарство витратило в середньому за місяць 3467 грн., сільське – 2989 грн. У середньому на одного члена домогосподарства сукупні витрати становили 1282 грн. на місяць, у міських домогосподарствах – 1370 грн., у сільських – 1107 грн.

Серед усіх сукупних витрат домогосподарств 93% становили споживчі витрати. Найбільш вагомою статтею (55%) сукупних витрат домогосподарств залишаються витрати на харчування (включаючи харчування поза домом).

На купівлю непродовольчих товарів та оплату послуг домогосподарства направляли третину усіх витрат. Порівняно з першим кварталом 2010 р. частка цих витрат збільшилася на 1,7 в.п.

Частка неспоживчих сукупних витрат склала 8% усіх витрат домогосподарств і зменшилася на 1,7 в.п.

Вартість харчування у I кварталі 2011 р. у середньому на одну особу стано-

вила 23 грн. на добу проти 21 грн. – у I кварталі 2010 року [4].

Отже, світова практика показує, що поріг бідності значно підвищується у зв'язку із зростанням цін (інфляції).

Головними причинами виникнення та поширення бідності є зменшення рівня зайнятості населення, низький рівень оплати праці та пенсійного забезпечення, заборгованість із заробітної плати і соціальних виплат, що мають суто економічне підґрунтя, відсутність розвинутої системи страхування життєвих ризиків та адресної соціальної допомоги.

Така ситуація зумовила необхідність розроблення Кабінетом міністрів Стратегії подолання бідності, основними принципами якої мають стати забезпечення економічного зростання, підвищення рівня продуктивної зайнятості населення та вжиття заходів щодо блокування найгостріших проявів бідності, реформування системи соціальної підтримки населення шляхом консолідації всіх соціальних програм і видів допомоги на основі оцінки сукупного доходу сім'ї, інтеграції осіб з обмеженими фізичними можливостями у суспільне життя. Стратегія визначила систему пріоритетів на коротко-, середньо- та довгострокову перспективу.[2,с.475-477]

Необхідно подолати вкрай негативну тенденцію соціальної поляризації суспільства, забезпечити зниження економічної нерівності шляхом запровадження гнучкої податкової політики, стимулювання малого та середнього бізнесу, захисту прав дрібних акціонерів, легалізації тіньової діяльності і незареєстрованих доходів. Наслідком стане не тільки зростання рівня життя основної маси населення, а і зниження масштабів, рівня та глибини бідності [2,с.395-399].

Злидні у нас – незаперечний факт. Бідними стають люди, які все своє життя чесно працювали, жили за законами суспільства, мали непогані заробітки. В країні спостерігається значне відставання реального життя від існуючих стандартів і водночас формується високий рівень суспільного незадоволення діяльністю влади.

Зрозуміло, бідні люди є скрізь, навіть у найблагополучніших країнах. Різниця тільки в кількості населення, що животіє за межею бідності, в тому, яким є рівень бідності (все пізнається у порівнянні), і чи прагне держава створювати умови для виходу з такого стану для конкретної людини. Якщо за основу розуміння масштабів бідності брати реальну зарплатню (скільки за неї можна одержати послуг і придбати товарів), то Україна не входить навіть до першої сотні країн, де заробіток забезпечує фізіологічний прожитковий мінімум.

Підсумовуючи, слід зазначити, що практичне впровадження заходів щодо підвищення рівня життя дозволить Україні наблизитися до Європейського співтовариства і стати цивілізованою державою, яка турбується про життя своїх громадян. Тому, всі зусилля органів виконавчої влади мають бути спрямовані на розв'язання найголовнішої соціально-економічної проблеми держави – подолання бідності.

Література

1. Круш П.В., Тульчинська С.О. Макроекономіка: Навчальний посібник. – Київ: Центр навчальної літератури, 2005. – 400с.
2. Стойко О.Я. Сучасний стан рівня життя населення України // Матеріали Міжнародного конгресу українських економістів "Україна в XXI ст.: концепції та моделі економічного розвитку". - Львів: Інститут регіональних досліджень. - 2010. - 597с.
3. Осауленко О.Г. Державна служба статистики України. Про соціально-економічне становище України за січень-серпень 2011 року. –К.: Техніка, 2011. – 76с.
4. Держкомстат України [Електр. ресурс].-Режим доступу:http://www.ukrstat.gov.ua/operative/operative2006/gdn/prc_rik/prc_rik_u/dszpR_u2005/.

Хомиш І.П.

ВИКОРИСТАННЯ АУТСОРСИНГУ, ЯК ІНСТРУМЕНТУ ЗМІЦНЕННЯ КОНКУРЕНТНИХ ПОЗИЦІЙ ВІТЧИЗНЯНИМИ ПІДПРИЄМСТВАМИ

Сучасний рівень економічних зрушень в нашій країні призводить до глобального перегляду процесу виробництва і організації діяльності. Орієнтація на оптимальне використання наявних ресурсів і використання потенціальних можливостей фірм для підвищення ефективності діяльності, сприяє пошуку нових альтернатив в організаційному процесі, збільшуючи тим самим вірогідність економічного прибутку.

Наявні тенденції, переконують, що цей процес торкається не лише окремих галузей економіки, а охоплює більш глобальні простори економічного середовища. Одним із елементів інноваційних процесів, що відбуваються на даний час у країні є аутсорсинг, який сприяє підвищенню прибутковості, зосереджуючи увагу підприємців на головних завданнях господарської діяльності. Акцентувавши увагу на аутсорсингу, ми побачимо принципово нові можливості для взаємовигідного співробітництва, що в свою чергу сприяє посиленню конкурентних позицій в умовах глобального економічного середовища, яке неминуче захоплює практично усі національні галузі і сектори економіки. Метою даної роботи є дослідження економічної сутності аутсорсингу, його вплив на покращення результатів господарської діяльності, а також аналіз використання аутсорсингу в діяльності вітчизняних підприємств.

На початкових стадіях процесу розвитку, аутсорсинг розглядався тільки як передання деяких непрофільних функцій за принципом субпідряду. Найчастіше, визначення аутсорсингу західними і вітчизняними економістами зустрічається із посиланням на Дж. Хейвуда, який визначив аутсорсинг, як «переведення внутрішнього підрозділу або підрозділів та всіх пов'язаних з ним активів в організацію постачальника послуг, що пропонує надати певну послугу протягом певного часу за домовленою ціною»[6, с.40].